

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema 1. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Pfeiferjev način vinogradarstva.

(Konec.)

Trte pogrubi g. Pfeifer na ta način, da spravi vsako trto celo v zemljo, ter da pusti od vsake štiri palce (čepe) na dnevu. Te palce napravi iz najvišjih mladik štirih debel vsake trte tako, da ima vsak palec po štiri očesa. Rodovitost ni toraj v letu zagrubanja močno zmanjšana. Po zagrubanji obdeluje trte naprej tako, kakor smo v zadnjem listu popisali. Zdaj nastane vprašanje, kaka gospodarska ocena, kaka gospodarska vrednost je temu načinu vinogradarstva prisojati?

Vsi navzoči strokovnjaki izjavili so se jednoglasno, da je g. Pfeifer-jev način vinogradarstva pač rezultat nenavadne gospodarske bistroumnosti, velike preračunjenosti. Mož si je pač mislil: trtna uš se kaj hitro širi, vinske cene se morajo jako povzdigniti, treba je toraj čas, kolikor ga je še do popolnega vničenja domače trte po trtni uši, kar le mogoče hitro in dobro izkoristiti. In temu premisleku primerno, uporabil je vsa znana mu sredstva. Pridobil si je pa mož znanje sredstev — za navadnega kmetovalca gotovo nenavadno znanje — pri ranjem slovečem dr. Hlubek u. Hlubek bil je prvi vodja nekdanje kmetiške šole v Ljubljani. Pozneje deloval je pa kakor kmetiški učitelj na Štajerskem, kjer je tudi svoje lastno posestvo imel. No, g. Pfeifer bil je pa več let na njegovem posestvu za opravnika. Ker je videl, da je svet njegovega za vinograd namenjenega zemljišča pri Gleisdorfu kaj rahel, pri tem pa jako rodovit; opustil je globoko in drago prekopavanje pred nasadom. Sadil je, opiraje se na rahlost sveta in veliko vlažnost tamošnjega podnebja, le čisto kratke ključe. Trto, katere se je poprijel, bi si tudi ne mogel boljše izbrati. Izvolil si je namreč črni burgundec, kateri vsako leto gotovo popolnoma dozori, to tudi na visoko izgojevani trti. Izvolil si je to trto pa tudi za to, ker je vedel, da ona tudi na samih palcih kaj dobro rodi, in da se dá iz njenega grozdja, dasi črno, prav fino belo vino napraviti. Izvolil si je to trto tudi za to, ker je vedel, da vsakoletno večkratno poščipanje pognan-

kov zlo najboljši prenaša. Pognanke pa poščipuje v namen povišanja rodovitosti trte, kakor so to Francozi pri sadnem (špalirnem) drevju uvédli. Poščipuje jih pa tudi za to, da ne nastane med trtami, katere so do poldrugi meter visoke, ter skozi in skozi s pognanki obraščene, prevelika gostost, in toraj škodljiva senca. Rodovitost trte povišuje tudi s tem, da jej rosnih korenin nič ne odjemlje, da vinograd štiri ali pa tudi še večkrat v letu okoplje. S kratka, vinogradarstvo g. Pfeifer-ja se more pač v pravem pomenu besede vrtnarsko imenovati

Vsi navzoči strokovnjaki izjavili so se pa tudi jednoglasno, da je tako vrtnarsko vinogradarstvo, kakoršno je ono g. Pfeifer-ja, le tam mogoče, kjer je 1. tak svet kakoršen se v njegovem vinogradu nahaja. 2. Kjer je tako podnebje kakor tam, namreč vlažno, zraven pa še toliko milo, da trta pri visoki izgoji po zimi ne pozebe. 3. Kjer je toliko delalnih moči na razpolago, da se lahko vsako delo pravilno, v pravem času in po ceni izvrši. 4. Kjer trtne uši ni. Cepljene ameriške trte le za 10 do 12 let zasajati, to je le do prvega zagrubanja, to se ne bode izplačalo. Po prvem zagrubanji pa trtna uš trte gotovo hitro ugonobi, ker zažobe evropske korenine.

Čast gospodu Pfeifer-ju, da se je pri razmerah, kakoršne so njemu na razpolago dane, tako bistroumnega vinogradarstva lotil; toda posnemanja vredno je pa kaj izjemno, vzlic trtni uši kar nikjer. To je bila splošna sodba, kateri se je pa še sledeči sklep pridjal: Na cepljenih ameriških trtah, katerim v vsakem obziru prav postrežemo, pridelamo lahko ravno toliko ali pa še več vina kakor po Pfeifer-jevem načinu, in to pa ne le skozi 10 do 12 let, ampak veliko dalje.

Shod dolenjskih kmetijskih podružnic v Novem Mestu.

(Dalje.)

Pri razpravi: „Kaj je sploh ukreniti za povzdigo govedoreje na Dolenjskem“, oglasil se je g. Rohrman, kateri je v daljšem govoru povdarjal, da je splošno pomanjkanje krme in

slabo krmljenje živine največ krivo, da nam živina ne daje tacega užitka, kakor po drugih deželah. Slabi krmi je pripisati, da živina počasi raste in da se pomanjkljivo razvija, kakor vidimo to tudi pri vsih sadežih, če jim manjka živeža v zemlji. Dokler ne bomo začeli po Dolenjskem živine bolje rediti, tako dolgo nam tudi najboljše plemo ne bode dosti pomagalo. Dobra plemena so vajena na dobro krmo, in če jo ne dobé, zgubé hitro svoje dobre lastnosti. Skrbeti nam je tedaj, da zboljšujemo našo živino pred vsem tudi z boljšim krmljenjem, kar bo le tedaj mogoče, če bomo pridelovali več krme. Poročevalec opisuje potem, da se množi od leta do leta število goveje živine, a da se množi tudi število ljudstva. Na Dolenjskem imamo od leta 1869. do 1890. za 18.000 glav več goveje živine. V novomeškem okraju je v zadnjih dvajsetih letih narastlo število goveje živine od 16.649 glav na 23 832 glav in tudi število ljudij je poskočilo od 44.000 na 48.000. Te številke nam kažejo, da je treba dandanes dosti več živeža za ljudi in dosti več krme za živino. Njiv imamo čim dalje več, zato pa ginejo pašniki in sploh prostori za pridelovanje krme. Godé se celo slučajji, da se travniki preoravajo, četudi nam jih že od nekaj silno pomanjkuje.

Velika napaka je to, da so se pašniški deli poprodali kajzarjem in se tako zgubili za živino-rejce. V nadaljevanju trdi, da je treba sedaj na majhnem prostoru več pridelovati kakor nekaj, kar je pa mogoče le z dobrim obdelovanjem in gnojenjem travnikov in s tem, da začnemo pridelovati več krme po njivah. Po naših travnikih bi bile košnje lahko še enkrat tako bogate kakor sedaj in tudi po njivah je mogoče na sedanjem prostoru pridelati več krme. Treba nam je le primernega poduka in dobrih izgledov. Konečno predlaga: Kmetijska družba naj skrbi za to, da se bode priredil po vseh občinah Dolenjske posameznim krajem primeren popoten poduk o obdelovanju in gnojenju travnikov in o pridelovanju krme po njivah. Predlog se je soglasno sprejel potem, ko je še g. župnik Porenta iz Stopič omenil, da bi bilo treba podpirati gospodarje pri dobavi umetnih gnojil, in je poročevalec na to pripomnil, da se to že godi od strani c. kr. kmetijske družbe, katera svojim članom vsako leto po nizki ceni preskrbljuje umetna gnojila za travnike in deteljišča.

Pri drugi točki vzporeda: „Kaj je ukreniti dolenjskim podružnicam, da bi dobile cenejšo živinsko sol“, se oglasi za besedo g. Fr. Kastelic iz Novega mesta, ki pravi, da so sedanja določila za dobavo živinske soli veliko pretrda, tako da jo ni mogoče naročevati, ker je živinska sol tudi

dosti predraga, še posebno, če bi jo hoteli tako prodajati, kakor predpisuje nova postava, predlaga, da bi se glavna družba obrnila s prošnjo na vlado, naj bi se postava še enkrat pre naredila, in sicer tako, da bi se sol ceneje prodajala in po tem načinu, kakor se prodaja sedaj navadna kuhinjska sol, kajti po sedanji postavi ne kaže nobenemu naročevati živinske soli, niti posameznemu gospodarju niti družbam.

Za tem se oglasi g. župnik Šmidovnik iz Prečine rekoč, da je sedanja živinska sol premalo čista. Goveja živina jo še mara, konji je pa nečejo. Predlaga toraj, naj bi se glavna družba za to potegovala, da dobimo boljšo sol.

Za tem predlogom omenja g. Rohrman, da so pritožbe zaradi soli popolnoma opravičene, ker je sol zares predraga, njena prodaja pa s takimi težavami in sitnostimi združena, da jo pri najboljši volji ni mogoče naročiti. V zadnjem času so se začeli tudi pritoževati, da je sol slabo pripravljena, da povzročuje majanje zob in celo želodčne bolezni. Če je to res, potem že celo ne kaže kupovati take soli. Ko je še g. Sever iz Kostanjevice opazil, zakaj bi se ta sol ne prodajala tako, kakor sploh druge take reči, n. pr. tabak ali kuhinjska sol, bila sta oba predloga gg. Kastelica in Šmidovnika sprejeta

(Konec prihodnjic.)

Ljudski shod v Mokronogu.

(Dalje.)

Gospod državni poslanec F. Po vse je govoril potem jako zanimivo o volilni preosnovi, o davčni preosnovi, o kmetiskih zadrugah, o zavarovalnicah in slednjič o sedanjem političnem položaju. Ker je naš cesar podelil svojim narodom pravico, da smejo sodelovati pri vladanju države, zato je treba, da se ljudstvo seznanja vsaj z glavnimi nalogami državne uprave. Pred letom 1848 so le nekateri mogotci vplivali na vlado, potem so dobili volilno pravico širši krogi, sedaj pa se bliža doba, ko se volilna pravica raztegne tudi na delavce, ki davka ne plačujejo. Bivše ministerstvo je hotelo izvesti volilno preosnovo, ker pa se mu ni posrečilo, volilno pravico prav razdeliti, zato je odstopilo. O volilni preosnovi prevladajo troja mnenja: nekateri hočejo dati volilno pravico vsem že 24 let starim možkim, ki so poštenega življenja; druga stranka želi to pravico nekoliko omejiti; tretji, in to so nemški liberalci, pa nočejo nič privoliti v blagor delavskega stanu. Za splošno volilno pravico ni še ugoden čas. Gospod poslanec je za predlog Dipaulijev, ki zahteva volilno pravico za vse poštene može, naj plačujejo davka kolikorkoli. V tem slučaju bi se dala volilna pravica do 750.000 možem. V mestih

in trgih naj bi volili s tržani in meščani vred. Liberalci so se temu ustavili, ker hočejo, da vladajo še nadalje kapitalisti. Po njih volji morali bi voliti petakarji (tisti, ki plačujejo po 5 gld. davka), z delavci vred. S tako volilno pravico, kakor jo želé liberalci, bi se mnogo škodovalo Slovencem zlasti v tistih krajih, kjer so slovenske manjšine, kjer pa je obilno delavcev s pravim in krščanskim prepričanjem. Po teh zavednih delavcih se mora v takih krajih dvigniti slovenski živelj, da Slovenci ne bodo le hlapčevali Nemcem, temveč imeli tudi kaj pravic.

Državni zbor se je bavil tudi z davčno preosnovo. Sedaj je veliko milijonarjev, ki imajo ogromne dohodke, a nič ne plačujejo, dočim morajo ubogi gruntarji plačevati davek od vsake še tako majhne parcelce, enako tudi siromašni kočarji. Sedaj pa se ima vpeljati osebni davek, po katerem bi se davčno breme malim obrtnikom in poljedelcem znižalo, bogatinom pa zvišalo. Ta novi osebni prihodninski davek bodo morali plačevati tisti, ki imajo na leto najmanj po 600 gld. čistih dohodkov. Po tej poti bi se dobilo nad 25 milijonov goldinarjev letnih davčnih dohodkov. Od te svote dobe tri milijone posamne dežele po velikosti realnih davkov. Kranjska dežela bi dobila 60.000 gld. Ta olajšava bi bila jako dobra za deželo, da ne bo treba doklad iztirjavati. Gruntni davek se bo znižal za 15%, hišni davek za 12½%, obrtni davek za 25%. Pri hišnem davku bi se n. pr. odračunila vsaka izba, ki ni zapisana kot stalno stanovišče. Ko bi se predelal obrtni davek, bili bi odpravljeni tajni zaupni možje, ki marsikdaj iz osebnih oziriv delajo krivice davkoplačevalcem. Vsi obrtni davkoplačevalci bodo po tem novem načrtu izmed sebe volili zaupne možje, da ne bo davek po krivici razdeljen na posamnike. Davčni urad bo imel natančni seznam davkoplačevalcev, ki bo 14 dni razgrnjen vsakemu pri davkarji. — Krščansko-socijalna stranka je sicer zoper to davčno preosnovo; a kranjski poslanec se mora vprašati, bo li to v blagor ljudstva. Gotovo! Na Kranjskem je namreč le malo obrtnikov, ki bi po odbitih stroških (davki, popravki, zavarovalnina itd.) imeli še 600 goldinarjev čistega letnega dohodka; zlasti ker bodo smeli trgovci odračuniti tudi obresti od dolgov. V razpravi je tudi postava za pregled zemljiškega katastra. Jedro slovenskega prebivalstva je kmet. Od novega davka bi bili pa izvzeti vsi kmetje, ki imajo manj nego 300 gld. katastralnega prinosa. Na Kranjskem je le 4½ odstotkov toliko imovitih kmetov, da imajo več nego 300 gld. katast. prinosa, vsi drugi manj. Torej bi bila preosnova ugodna za kmeta.

Bivši kmetijski minister je sprožil misel o ustanovitvi kmetijskih zadrug. Le-te bi dajale

praktične nasvete vladi. S tem bi se prišlo v okom prekupcem, ki imajo sedaj navadno več dobička nego pridelovalci sami. Zadruga bi prodajale žito vojaški upravi. Zadruga bi se lotile tudi tega, da bi zmanjšale obresti od dolgov, ki so ogromni. Dolgovi na kmetijskih gruntih v Avstriji znašajo namreč 3000 milijonov gld.; in samo na Kranjskem celo 50 milijonov gld.

Tudi domovinski zakon se mora spremeniti, da ne bodo imele občine tolikih troškov za ljudi, katerih marsikdaj občina niti ne pozna in niso nikoli v dotičnem kraju živeli. Po novem zakonu morali bodo za onemogle delavce skrbeti tisti, kateri so rabili njih moči. Jako potrebno je tudi, da se zavarovalnice sprejmó v deželno upravo, da ne bodo židje imeli vso korist od teh naprav, temveč dežela, oziroma zavarovanci sami. V novjšem času se kaže tudi potreba zavarovalnic za živino, ker se pokaže tolikokrat živinska kuga. Uprav sedaj se širi na Ogerskem in Češkem neka prašičja bolezen, od katere je okuženih na Češkem že 6700 hlevov; na Ogerskem pa je naredila škode do 22 milijonov goldinarjev. Ker je ta nevarna bolezen že na Hrvatskem, naj se kmetje pred njo zavarujejo. — Kmetijski odsek predlaga v državnem zboru kmetijsko enketo na Dunaju, ki bo na jesen. Poročali bodo v to odločeni kmetijski možje sami o svojem položaju. Gospod poslanec je obljubil, da bo poskrbel domačim možem vse polajšave na Dunaju, ko pridejo gori.

Na to preide gospod poslanec na sedanji politični položaj v državni zbornici. Burna pohvala je sledila tem besedam v znamenje, da so vsi volilci popolnem zadovoljni s postopanjem g. poslanca v državnem zboru.

Tretji govornik g. posl. dr. Žitnik omenja v uvodu, pa pridejo vsi trije govorniki poročat o svojem delovanju v državnem, oziroma deželnem zboru. Vsak volilec ima pravico, da tukaj jasno izrazi svoje želje, zadovoljnost ali pa grajo, oziroma nezaupanje svojim zastopnikom. Če je torej kdo med navzočimi, kateri se ne strinja s tem ali onim, naj prostodušno pove svoje mnenje, kajti to je prava pot do jasnosti.

Načela veljajo v politiki, načela dajejo strankam pečat in tudi življensko moč. In načela naše narodno-konservativne stranke so izražena v priznanem geslu: vse za vero, dom in cesarja! Stranke izumirajo in porajajo se nove, toda prava načela krščanske pravice in resnice, ta ostajajo, ker so večna! Vsacega ljudskega, posebe pa kmetijskega zastopnika jedna prvih skrbij mora biti v sedanjih razmerah, da se vsaj ne zvišajo bremena davkov, da se varčno in, če treba, tudi skopo uporabljajo dohodki iz mnogovrstnih davkov, in da se poljedelcu, sploh malemu davkoplačevalcu odprejo novi viri dohodkov ter olajša boj za obstanek.

In teh načel smo se držali navzlic mnogim očitanjem in napadom od nasprotne strani. Kdor ima priliko, prebirati domače liste, ta naj izreče svojo sodbo, ako si jo je naredil po treznem in nepristranskem premisleku.

Govoril je nadalje o raznih gospodarskih vprašanjih, katere je deželni odbor obravnaval zadnjih šest let. Dežela v resnici po svojih skromnih razmerah potroši mnogo za povzdigo kmetijstva, vinarstva, pogozdovanja Krasa in vodovode. Ljudstvo naše brez razlike političnih strank, izvzemši prijatelje lova, želi in zahteva, da se prenaredi, oziroma sadjerejcu in poljedelcu v korist zboljša lovski zakon,

Za malo kranjsko deželo razmerno veliko stanejo dobrodelne naprave: bolnica, blaznica, najdenišnica in porodnišnica. Za bolnico se povprek na leto porabi 62.000 gld., za blaznico nad 60.000 gld. Krščanska usmiljenost zahteva od omikanih narodov, da skrbé za revne bolnike in največje reveže, to je blazne. Vsakdo izprevidi, da se morajo osrednje, velike bolnišnice graditi v stolnih mestih, pri nas v Ljubljani. Vendar ne smejo v zdravstvenem oziru zapuščeni ostati od mesta in železnice oddaljeni kraji. Zato je naša stranka ugovarjala previsokemu proračunu za nova bolniška poslopja v okroglem znesku 573.000 gld. In kakor kaže, se ni motila, kajti že doslej stanejo poslopja okroglih 600.000 gld. in predno bode vse dogotovljeno, bodo troški narasli blizu 700.000 gld. — Doslej se je želja uresničila v Kandiji in v Novem mestu, kjer so usmiljeni bratje pripravili za okolico prijazno zavetišče revnejšim bolnikom.

Veliko troškov provzročajo deželi tudi kranjski bolniki v tujih bolnicah. Tako je dežela l. 1892 za domače bolnike v Trstu, Zagrebu, Brežicah, Karlovcu, Gradcu itd. izdala 81.675 gld.

Govornik dalje naglašá velik pomen ljudske šole za splošno izomiko priprostega ljudstva. Dobra ljudska šola, v kateri se otroci vzgajajo v pravem krščanskem duhu, je vredna in potrebna vsestranske podpore. A če jemljemo v poštev, da se stroški za ljudsko šolstvo vsako leto pomnože za okroglih 10 do 12.000 gld., navdaja to ljudske zastopnike z opravičenim strahom, da s časom dežela ne bode mogla zmagovati raznih stroškov. Torej vsaka stvar do gotove meje! Mi smo, pravi govornik, prijatelji dobrega, uspešnega šolstva, s to trditvijo se nočemo dobrikati nikomur, a slabe finančne razmere dežele sedaj ne dopuščajo, da bi se zboljšale učiteljske plače, ki so pri nas v resnici borne, dokler so prazne deželne blagajnice. — Govornik pojasnuje gledališko vprašanje in potem obrazloži obravnave o višji slovenski dekliški šoli. Dalje pojasni tudi obravnave o prisilni legalizaciji, ki je v dež. zboru in po časnikih vzdignila mnogo prahu.

Letos je bilo vprašanje o zvišanju deželne priklade zopet na vrsti. Z naše strani smo predlagali, ker ni bilo drugega sredstva, da se vpelje naklada na pivo, kakor je že v navadi v nekaterih deželah in občinah. Nekateri zastopniki mest in veleposestva so resno ugovarjali tej nakladi, češ, da se s tem podraži pivo, ki je baje nekako živilo nižjega ljudstva; tudi ljubljanski gostilničarji so vložili prošnjo proti tej nakladi. Konečno je obveljala zmerna naklada, ki pa na najvišjem mestu še ni potrjena.

Govornik priporoča Raiffeisenove posojilnice ter omenja raznih vzrokov, ki našega oratarja tirajo do propada.

Državni zbor je ono mesto, kjer se pritiska davčni vijak. Dokler bode ondi odločevalna nemška levica, ki je kot zastopnica velikega, mejnarodnega kapitala, tako dolgo ni misliti na boljše čase, ne v gospodarskem, ne v narodnem oziru. Obtičala je davčna in volilna reforma. Dokler se te dve preosnovi ne izvršita v korist kmetiškega in sploh nižjega prebivalstva, tako dolgo bodo še vedno veljale besede našega pesnika: „Jokajo se milijoni, da se jeden veseli!“ (Živahno odobravanje!)

Shod je trajal skoro do sedme ure zvečer, a poslušalci so ves čas vstrajali in poslušali z veliko pozornostjo. Omeniti nam je še, da je bil prostor, koder se je vršil shod, okrašen z raznimi zastavami.

Predsednik shodu, g. prof. dr. Marinko zahvali gg. govornike za njih trud in bodri narod, naj se čvrsto drži katoliško-narodnih načel, ker le ta so prava.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Kranjski deželni zbor je bil skičan te dni, da se ukrene najvažnejše glede škode napravljene po potresu. Sestavil se je v to svrhu poseben odbor poslancev.

Državni zbor je zaključen. Po nemških liberalnih in nacionalnih listih pa je še vedno velik krik zaradi celjske gimnazije. S tem pa se Nemci le silno smešijo, ker ves njih časnikarski ropot prav nič ne pomaga. V Celju nameravajo ustanoviti posebno društvo, katero bi podpiralo nemške dijake in z denarji seveda tudi slovenske dijake zapeljevalo. Celjsko nemštvo je pač na slabih nogah, da se tako zelo trese pred nekaterimi slovenskimi profesorji in dijaki. Kako se bo sedanji položaj razvil, se ne more še vedeti. Gotovo pa je, da je v nemški liberalni levici hud razpor med poslanci, ki stranko samo zelo slabi. Slovonom bi bilo v veliko korist, ko bi se stranka popolnoma razbila.

10. avg. nameravajo Rumuni, Slovaki in Srbi, ki stanujejo na **Ogrskem**, sklicati shod v Pešti, kjer se bodo pogovorili, kako bi mogli najuspešneje skupno postopati zoper mažarsko nasilstvo, ki jih hoče vse potujčiti. Mažarski listi so zaradi tega vsi iz sebe in ne vedo, na kak način bi mogli shod preprečiti. Ker je na Ogrskem tako kakor nikjer drugod, utegne res vlada zborovanje zabraniti.

Kaj je novega po širokem svetu?

Pred nekaterimi dnevi je bil umorjen najslavnejši sedanji **bolgarski** državnik **Stambolov**. On je s svojo močjo pripomogel Bolgariji do večje samostojnosti, zato ga Rusija ni mogla videti pri vladnem krmilu. Odkar je knez Ferdinand njega odpravil od vodstva vlade, gre v Bolgariji vse navskriž. Morda bodo celo kneza pognali iz dežele. **Stambolov** je včasih res prekruto postopal, zato si je nakopal toliko sovražnikov tudi v domovini. Kdo ga je umoril, se še ne ve gotovo.

Na **Angleškem** so se pretekle dni vršile volitve v zbornico. Velikò večino imajo unijonisti, katere so po nasvetu svojih škofov volili tudi katoliški volilci. S tem bo najbrže rešena na Angleškem verska šola, šole katoliških redov, katere je doslej angleška vlada popolno prezirala.

Na **Španjskem** še vedno nabirajo vojake za vojsko na Kubi, ker ustaši se ne dajo premagati. Vjeli so celo poveljnika španjskih čet, ki se je pa rešil, a le z veliko silo.

Piše se nam:

Iz Črnomlja. [Šolske reči.] Sklenili smo drugo polovico šolskega leta v Črnomlju in v Dobljih 13. jul., v Petrovi vasi in na Maverlu pa 15. julija. Seveda kakor smo z Bogom pričeli, tako smo tudi končali, namreč povsodi s sv. mašo, k kateri je prišla šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev.

Letno poročilo Franc-Jozefove šole v Črnomlju je kratko in površno. Učiteljskih močij je naštetih šest, namreč dva učitelja, dve učiteljici in dva kateheta. Med učiteljstvom na prvem mestu pogašamo g. nadučitelja in nadzornika Antona Jeršinoviča. Imenuje se sicer v letopisu, da je bil z dné 26. marca 1895 imenovan okrajnim šolskim nadzornikom, in vsled tega vodstvo šole prevzel II. učitelj, g. Fran Šetina; vendar bi zaslužil biti vršten med učiteljstvom, kajti bil je celo prvo poluletje in še v drugem poluletju do 12. aprila voditelj šoli in učil v tretjem razredu. Ker se je letos zvršila tudi sprememba v krajnem šolskem svetu, bi ne bilo odveč, da bi v poročilu bili tudi naznanjeni udje krajnega šolskega sveta, kakor večkrat prejšnja leta, da bi ljudstvo poznalo svoje šolske zastopnike; pa se prav nič ne omenijo.

O napredku učencev ne morem natanko poročati, ker je razvrstenje po zasluženju odpravljeno. Le pohvaljeni se od družih razločujejo, da so z debelejšimi črkami natisnjeni; od 42 pohvaljenih jih je 28 iz Črnomlja. Otrok je hodilo v vsakdanjo šolo 385, od kterih je bilo 154 iz mesta, 231 iz zunanjih vasi,

skupaj 385. V ponavljalno šolo je hodilo 120 otrok; vseh skupaj 505. — V Petrovi vasi, kjer je enorazrednica, je obiskovalo vsakdanjo šolo 58, ponavljalno 35, skupaj 93 otrok. — Dobljska občina ima dve šoli — enorazrednici, namreč v Dobljah, v katero je pohajalo v vsakdanjo šolo otrok 76, v ponavljalno 30, skupaj 106, in na Maverlu, kjer vzdržuje nemški šulverein šolo, je bilo vsakdanjih 45, ponavljalnih 20, skupaj 65 otrok. Število vseh v fari šolo obiskajočih učencev in učenk je bilo to leto 779. Kar zdravje zadeva, ni bilo, hvala Bogu! nobene nalezljive ali nevarne bolezni. Umerl je le en učenec v Črnomlju in ena učenka v Petrovi vasi. Poduk v šoli je bil vedno reden, ako izvzamemo nekatere dneve letošnje zime, v kateri je tako velik in toliko časa ležeč sneg zadržal nekatere učence iz daljnih vasi doma, da niso mogli v šolo. Ako še opomnim, da je bilo za prvo sv. spoved pripravljenih 126 otrok, 102 pa da jih je pristopilo k prvemu sv. obhajilu, bo za enkrat dosti.

Iz Črnomlja. [Kaj potrebujemo?] Pri zadnjem katoliškem shodu v Črnomlju razložil je g. R. Dolénc, vodja kmetijske šole na Grmu, nadloge kmetijskega stanu. Pri tej priliki podučil je zbrano ljudstvo, kako naj sadé nove vinograde v ameriškimi trtami, in naj se tudi v večji meri poprimejo sadjarstva. Med njegovim govorom omenil je znani prijatelj kmeta proti nekaterim kmetom: „Lahko Dolénc o tej stvari podučuje, ker sem mu jaz vse to pred razložil.“ Smešno! Neverjetno! Kako bi mogel dotičnik g. Dolénc o tej stvari podučiti, ko sam stvari ne razume? Koliko vé o trtoreji, dokaže sledeči slučaj:

— Ta gospod je tudi nadzornik državne trtnice v Črnomlju. Pred par tedni pustil je vse ameriške trte škropiti z raztopljeno modre galice. Ali njegovo delo je bilo zaman, ker on ni škropil s pravo raztopljeno, ampak z apnom. Pustil je namreč djati v en škafr mrzle vode, v katero je stresel določeno množino modre galice. Ker pa modra galica ni sladkor, ostala je navzlic vsemu trenju cela, neraztopljena. Na to neraztopljeno modro galico je pa še konečno pustil apna djati, misleč, da apno galico raztopi, kar je pa še manj mogoče, ker voda je bila od apna še bolj napojena in ni mogla še galico raztopiti. Tedaj po pravici rečemo, da trte niso škropljene s pravo raztopljeno modre galice, ampak z apnom.

— Kaj tedaj potrebujemo? Pravih ljudi, ki imajo srce za kmeta in mu hočejo res pomagati, ter odrasle ali vsaj njihove otroke podučevati, kako se cepijo trte, kako jih treba izgojevati, škropiti in sploh vse, kar umna trtoreja zahteva. Potrebujemo pravega nadzornika državni trtnici, ki bode stvar razumel, znal voditi in nadzorovati delo in delavce, dalje moža, ki ne bo imel toliko služb, kakor jih ima dosedanji, ki ne more ravno vsled množine teh opravil vspešno voditi in nadzorovati državne trtnice.

Domače vesti.

(Odlikovanja.) Za izredne zasluge povodom potresne katastrofe v Ljubljani je podelil cesar, nadalje sledeća odlikovanja: Gospod višji poštni upravitelj Matija Šorli, pri deželni vladi nameščeni okrajni komisar g. baron Viljem Rechbach, načelnik železniškega obratnega urada državne železnice, g. Josip Dettela in načelnik južnoželezniške postaje g. Evgen Gutmann zlati zaslužni križ s krono; vladni koncipijent g. Karol Ekel, sin rajnega našega okrajnega glavarja in vlad. svétnika in poštni oficijal g. Franc

Magajna zlati križ za zasluge; železniški čuvaj na južni železnici, Ivan Pavlovič, srebrni zaslužni križ. Dalje je dovolil cesar, da se izrazi načelniku ljubljanske prostovoljne požarne brambe, gosp. Francu Doberletu najvišja zadovoljnost za njegovo uspešno delovanje.

(Odlikovanje.) Veleoslavni deželni šolski svet je izrekel č. oo. frančiškanom, učiteljem na tukajšnji deški ljudski šoli pripoznanje za njihovo gorečnost pri poduku in prav povoljne uspehe v šoli.

(Duhovske premembe na Dolenjskem.) Prestavljeni so sledeči č. gg. kapelani: Ivan Pelc iz Šmartna pri Litiji na Vinico, Viktor Koechler iz Boštanja v Šmartno, Anton Oblak, semeniški duhovnik v Boštanj, Ivan Volk iz Škocijana pri Dobravi v Stari Trg pri Poljanah, Matej Kos iz Starega Trga v Škocijan. — 25. julija je bilo v Ljubljani posvečenih 19 novomašnikov.

(Mons. Luka Jeran), papežev častni kamornik in ljubljanske stolnice korar, obhajal bo prihodnjo nedeljo 50letnico mašništva. — Častitamo!

(† Umrli) je 29. julija v bolnišnici Usmiljenih bratov frančiškanski brat Peter Arhar po dolgi, jako mučni bolezni. — Sinoči umrl je po kratkem bolehanju g. Franc Viktor vitez Langer Podgoro, vitez reda železne krone III. razreda, v 66. letu svoje starosti. Pogreb bo danes ob 6. uri na pokopališču v Šmihelu. — V Metliki je umrla po kratkih mukah gospa Franja Šumer roj. Bajuk, soproga c. kr. sodn. pristava v 22. letu svoje starosti. — V Krškem umrl je pa 28. julija g. dr. Josip Kersnik, c. kr. okr. zdravnik, v 43. letu svoje dobe. — Sveti jim večna luč!

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu juliju je vložilo 120 strank 16.366 gold. 53 kr., vzdignilo pa 38 strank 8821 gld. 94 kr.; toraj se je več vložilo 7.544 gld. 59 kr. Na posestva se je izplačalo 27 posojil v 18.450 gld.

(Družba sv. Cirila in Metoda) bo imela letošnji občni zbor v Kranju 8. avgusta.

(Pri sv. Miklavži na Gorjancih) bode letos vsled privoljenja preč. knezoškofjstva cerkveni shod v nedeljo dné 11. avgusta ob 10. uri s sv. mašo, pridigo in darovanjem za cerkvene potrebe. Pridite toraj isti dan častilci sv. Miklavža, patrona zoper povodenj in hudo uro — na Gorjance — pa tudi po svoji zmožnosti položite dar na altar, da se zmanjša veliki dolg, kateri je še plačati zarad novo sozidane cerkve, da se pa tudi preskrbijo poprave, ktere so že nastale pri novem poslopi.

(„Centralna posojilnica slovenska“) s sedežem (začasnim) v Krškem je z odlokom c. kr. okrožne sodnije v Rudolfovem z dné 16. julija 1895 št. 880 registrovana. V načelstvu (začasnem) so gg.: Ivan Lapajne (ravnatelj), dr. Tom. Romih (ravnateljev namestnik), Flor. Rozman, Ivan Rupnik, Fr. Ivanec, (odborniki).

(Zmaga pri občinskih volitvah.) Ni še dolgo, kar je zmagala katoliško-narodna stranka pri občinskih volitvah v Trnovem na Notranjskem, kjer je bila dotlej jedna najmočnejših liberalnih postojank. Pretekli teden je ista stranka vzela liberalcem novo močno postojanko, namreč Stari Trg pri Ložu, kjer je bilo v občinski odbor izvoljenih 28 katoliško-narodnih mož in le 4 narodni liberalci.

(Ponesrečenci po potresu) so pretekle dni vložili svoje prošnje za podporo, katero jim je naklonila vlada. Toda le malo se jih je oglasilo za 3% posojilo, večina želi posojilo brez obresti, največ

njih pa prosi za podporo, katere ne bi bilo treba nikoli povrniti. Seveda se vsem ne bo moglo ustreči po njih željah. — V vseh ljubljanskih cerkvah se zopet mašuje, le v cerkvi Jezusovega Srca ne.

— (Kmetijsko bralno društvo v Št. Vidu na Dolenjskem) priredi dné 11. avgusta t. l. na Lukanovem vrtu s sodelovanjem slavne domače požarne brambe, sl. ljubljanskega četverospava „Ilirija“, združenih zatiških in domačih pevcev pa telovadcev veliko veselico na prid šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. — Ob nedoločenem vremenu vrši se veselica na istem prostoru, ob izključno deževnem pa se preloži za teden dnij (na 18. avgusta t. l.) — Ozirajoč se na blagi namen, vabi odbor prav prisrčno vse dolenjske rojake, da se blagovolijo te slavnosti udeležiti.

— (Telesne poškodbe.) Povožil je na cesti mej Kandijo in grmsko kmetijsko šolo po nepazljivosti neki voznik 24letnega Franceta Šmajdek iz Regeče vasi in mu povzročil mnogo obribanj in otisk po celem životu. — 74letnemu Jožefu Cesar iz Vrha, splašil se je konj ne daleč od mesta, prevrgel voz in vlekel starčka nekaj korakov naprej. Imenovani poškodoval se je precej težko na glavi, levem laktu in na nogah. — 16letnega Kocjana Progar iz Jablane sunil je vol z rogom v trebuh in mu tako povzročil zmečkanino. — Pri pretepu 21. julija v Vavti vasi so ranili 28letnega Franceta Novak in 20letnega Andreja Šti h. Prvi dobil je v celem 13 ran; in sicer po glavi, prsni, hrbtu, rokah in trebuhu. Najbolj nevarni bili ste 2 na trebuhu, kajti iz obeh so izstopila čreva, katera so bila na petih krajih ranjena. Umrl je že tretji dan pozneje za vnetjem potrebušnice vsled omenjenih ran. Drugi dobil je le dve rani, eno nepomenljivo na levem nadlaktu, drugo v ledji, kjer je bila koža in mišičje precej na dolgo prerezano. — V petek 26. julija padel je 67letni Jakob Saje iz kozolca in si zlomil tako levo roko in nogo. — Vsi omenjeni ranjenci so bili sprejeti v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

(Poboj.) V nedeljo 21. julija popoldne so se stegli nekateri mladeniči v Valti vasi, ki pa niso bili iz iste fare. Dva sta bila v boju nevarno ranjena z nožmi; pripeljali so jih v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji, kjer je eden že drugi dan umrl v groznih bolečinah. Vzrok temu zločinu je bil, kar se žalibog tolikokrat zgodi, pregrešno znanje.

(Slovensko-angleško slovnico) je spisal slovenski misijonar v Ameriki Peter Jeram. Porabna je posebno za tiste, ki gredo v Ameriko ali pa so že tam. Dobiva se pri uredništvu „Amerikanskega Slovenca“ v Tower-u, Minnesota.

(Potres.) Sinoči ob polu 12. uri bil je tukaj precej močan sunek čutiti, kateri se je proti eni uri ponavljal.

(Huda vročina) je nastopila kóncem julija; bati se je suše. Nedavno pa je bilo par noči tako mrzlih, da je po nekod padla slana; na kamniških planinah pa je zapadel sneg. Letos nas obiskujejo vse mogoče vremenske in druge nezgode!

(Današnji list) ima dve strani naznanil za prilogo.

Razne vesti.

* (Tisočletnica) ustanovitve Ogrske dežele po knezu Arpadu vršila se bo prihodnje leto na kaj slaven način. Vršile se bodo velikanske slovesnosti. Otvorile ali pa ustanovile se bodo velike palače, muzeji

in spominki. Po deželi se bo ustanovilo 500 ljudskih šol. Vse to bo mnogo milijonov stalo. Za velikansko razstavo, ktere zaščitnik je presvtili cesar sam, so tudi pridobljene stvari, ktere niso bile dosedaj kmalo komu dostopne. Tudi to bo mnogo milijonov potrebovalo. Kje bo toliko denarja vzeti.

* (Nesreč) je vedno mnogo po svetu, in vsaki čas dohajajo taka poročila. Pri neki morski vaji priletela je barka v drugo ter jo raztreščila; 144 ljudi je potonilo. — Po rudnikih je tudi bilo več nesreč, ter je na stotine ljudi se pokončalo.

— * (Mesto Most na Češkem se pogreza.) Pod njim je premogovnik, zato je zemlja vsa izpodkopana. 19. julija na večer se je udrlo v zemljo več hiš; poslej se jih je še nekaj pogreznilo. Nekatera poslopja pa so tako poškodovana, da niso več za rabo.

Škode je že okoli 2 milijona goldinarjev. Hvala Bogu, da so ljudje še o pravem času bežali iz mesta in se rešili grozne smrti.

* (Naša cesarica) je bila nedavno v kopaljšču Bartfeld na Ogrskem. Nekdaj je zagledala na nekem sprehodu skozi priprosto vas ubožno kmetico Slovačino, ki je sedela za plotom in jedla kruh. Visoka gospa je stopila h kmetici in si izprosila od nje kos kruha, katerega je dejala v svoj žep, rekši: „To bom svojemu možu pokazala!“ Lahko si mislimo, kakšen kruh je to bil, da je cesarica nanj pozorna postala.

(Kraljevi princ — dijakon.) Sv. Ane dan je bil v Eichstättu posvečen v dijakona sin saksonskega kralja, Maksimilijan. V kratkem sprejme tudi mašniško posvečenje. Princ je ob enem doktor prava.

— * (Zlata polja.), zelo obširna, so se pokazala v Avstraliji. Zlata zrna po dva do štiri unče boja niso redka.

* (Grozno bogoskrunstvo) je zvršil predzadnjo nedeljo neki socialista v mestu Roubaix. Bil je isti dan v treh cerkvah pri sv. obhajilu, a svete hostije je izpljunil, vtaknil v tobačnico in jih očitno zaničeval. Zvečer jih je pri shodu socialistov prodal za 5 frankov. Drugi dan so ga zaprli in sedaj se vrši preiskava. Vsi verni kristijani v tamošnji okolici so silno razburjeni zaradi tega pošastnega zločina.

Poziv!

Sedma skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ zborovala bode 4. in 5. sept. t. l. v Novem mestu. Z veseljem pozdravlja v imenu tukajšnjega učiteljstva, kakor tudi meščanstva ta sklep podpisani odbor, kateri je pripravljen vse storiti, kar je v njegovej moči, da bode dostojno sprejel in počastil zborovalce.

Ker pa je sklenil pripravljalni odbor najspostljiveje povabiti vse učiteljstvo, kakor tudi vse šolske prijatelje, da se blagovole obilno udeležiti VII. glavne zavezine skupščine v Novem mestu, posebno pa se priporočiti gostoljubnim Novomeščanom, kateri naj bi omogočili toliko sijajnejši vsprejem, zatoraj se obrača podpisani odbor najspostljiveje do p. n. novomeškega prebivalstva, katero se je še ob vsaki priliki pokazalo toliko požrtovalno in gostoljubno, da bi tudi dné 4. in 5. septemb. blagovolilo pokazati učiteljstvu, katero bo prišlo iz Koroškega, Kranjskega, Primorskega in Štajerskega isto prijaznost in navdušenost, kakoršno je vže pokazalo radovoljno mnogokrat proti gostom.

Pravi šolski prijatelji nas itak nikoli ne puste osamljene; zatoraj upamo, da bodo tudi pri VII. skupščini mnogobrojno počastili zavezino zborovanje.

Vsemu slovenskemu učiteljstvu pa: Pokažite s tem, da se udeležite v prav obilnem številu zborovanja, da želite sebi in šoli napredka, da ne samo varovati, temveč tudi povzdigniti hočete svoj ugled, posebno še, da želite tudi skupne složne delavnosti, katere je istinito potreba! Ne iščite nikakoršnega izgovora, temveč pridite o zavezinem zborovanju v našo metropolo, Dolenjske, in pripomozite, da se stvar slovesneje izvrši!

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam nebó blagoslovi!“

**Krajni odbor za VII. glavno zborovanje Zaveze
v Novem mestu,
dné 20. julija 1895.**

Častni predsednik:

Franjo Perko, župan.

I. predsednik:

Fr. Koncilija.

I. tajnik:

M. Hiti, nadučitelj.

II. predsednik:

Ivan Barle, nadučitelj.

II. tajnik:

Val. Zavri, učitelj.

Milodari za pogorelce na Toplicah.

Po gosp. Fran Šušteršiču iz Črnomlja 22 gld.; gosp. J. Goli iz Idrije 10 gld.; gosp. Marija Rakoše 5 gld.; gospa Kupljen-ova nabrala med topličarji 11 gld. 40 kr. Še jedenkrat vsem p. n. vеледушnim dobrotnikom najtopleja zahvala.

J. Babnik,
župnik.

Loterijske številke.

Trst	20. julija	85	32	31	30	81
Gradec	27. „	34	27	86	2	66

Obžaljujem, da sim K. Rozmana iz Rudolfovega nevede obdolžil kaznjivega dejanja odtrganja kopaljščnega reda.

(174)

Zhuber.

Št. 950.

Okr. š. sv.

Razpis zmanjševalne dražbe.

V Leskovci v krškem okraji se bode prezidalo šolsko poslopje. Stroški za prezidanje so proračunjeni na 3900 gld.

Zmanjševalna dražba bode

**dné 3. avgusta 1895 ob 10. uri dopoldne pri
c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Krškem.**

Ponudbe za to delo naj se vlagajo tuuradno do gornjega dneva, a priložiti jim je 5% vadiji. Vsprejemajo se tudi pismene ponudbe.

Načrti, proračuni, dražbeni in stavbeni pogoji so razgrnjeni na ogled pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v navadnih uradnih urah.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,

dné 15. julija 1895.

(170)

Schönberger.

Njiva s sadnim vrtom

v obsegu 4451 □m pri glavni cesti med kolodvorom in Bršljinom, katera je jako pripravna za zidanje, se pod ugodnimi pogoji proda. — Več pove

Anton Sali,

posestnik v Bršljini pri Novem mestu.

štev. 6922.

Razpis.

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu, z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom, izpraznjenih je

osem deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1895/96, katero se prične 4. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadje-rejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in poduk v šoli, obleko pa si morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. Plačujoči učenci, kateri plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa 20 gld. šolnine na leto, in
2. eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr., se imajo do

20. avgusta 1895

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdržavanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dné 16. julija 1895. (166—1)

Razglas.

Prihodnji živinski somenj v Črnomlji bode

v četrtek, dné 8. avgusta t. l.

Vabijo se kupci in prodajalci.

Mestno županstvo Črnomelj,

dné 10. julija 1895. (155—2)

Razglas!

Grajščina v Črnomlji prodá iz proste roke vsa svoja posestva skupaj ali posamezno na parcele in sicer:

Grad v Črnomlji št. 1. z vrti, v katerem so: velika gostilna, pisarna c. kr. okr. glavarstva in druga stanovanja.

Mlin v mestu št. 94 s šestimi tečaji in žago.

Vrtovi nekaj čez . . . . . 2 orala,

Hrastove in smrekove loze, prav blizo

in lepo ležeče . . . . . 203 "

Njive . . . . . 40 "

Pašinci in košenice . . . . . 25 "

(164—1) Skupaj . 270 oralov.

Prodajati se bode pričelo 1. oktobra t. l., kupi se pa tudi lahko prej. Pogoji jako ugodni. Natančneje se poizvé pri oskrbništvu grajščine v Črnomlji.

Št. 444.

Razglas.

V splošno znanje, da je naprodaj veleposestvo „Dobro Bubnjarci“ na Hrvatskem v bližini mesta Metlike, ki je lastnina „prve dolenske posojilnice v Metliki (poprej Matilde pl. Nemičič iz Bubnjare), pod najugodnejšimi pogoji. Isto obstoji iz 178 oralov njiv (oranic), stelnikov, senokoše, šum, pašnikov, vrtov, trsja, hiše, hleva, kleti, šupe, malenice itd.

Prodalo se bode skupaj ali na kose, kakor bode kdo hotel in tudi na počak. — Kupci oglasijo se naj

12. septembra 1895 dopoldan ob 8. uri

pri gradu v Bubnjarcih, kjer se bode takrat prodaja vršila.

Metlika, dné 10. julija 1895.

(150—2)

Gangl.

Sto tisoč dobro žgane zidarske opeke, tisoč po 13 gld. je na prodaj v Zalogu. Podrobneje se zve pri Franc Kastelicu v Kandiji.

Dva dečka, katera sta lepega vedenja in čvrstega zdravja, sprejmeta se takoj pod ugodnimi pogoji v trgovino z mešanim blagom.

(172)

Sin Fr. Ks. Auman-a. Krško.

Jos. Ogoreutz v Novem mestu

(173—1)

priporoča

nagrobne vence

s trakovi in napisi, po najnižji ceni.

Kislo mleko!

Od danes naprej je dobiti na vrtu kmetijske šole na Grmu vsaki dan (dopoludne in popoludne)

sveže kislo mleko

in sicer v navadnih latvicah po 10 kr., v malih latvicah pa po 3 kr.

Razun kislega mleka se lahko dobiva za zdravljenje tudi jutranje sladko mleko (izpod krave), kakor tudi ohlajeno sladko mleko in smetano po navadnih cenah. — Za kruh, posodo in strežbo je skrbljeno. (168—1)

Št. 444.

Razglas.

V splošno znanje, da je naprodaj loza „Konjivrh“ kat. občine Loka v bližini mesta Črnomelj, ki je lastnina „prve dolenske posojilnice v Metliki“, (poprej Bajuk Jožefa iz Črnomlja) pod najugodnejšimi pogoji. Ta loza meri 48 oralov in se boče na kose prodala tako, da boče po dva oralna en kos imel. — Pri tej priliki se bočejo prodala drva (do 100 voz), ki so že posekana in na kupe zložena. Tudi je še naprodaj hiša na Majerji, hlev, svinjaki, šupe, kozolca, sadni vrt, nekaj njiv itd.

Kupci oglasijo se naj dné

5. septembra 1895 dopoldan ob 8. uri

v omenjeni lozi, kjer se boče takrat prodaja vršila. Kupilo se boče lahko tudi na počak.

Metlika, 10. julija 1895.

(151—2)

Gangl.

Lepo posestvo

na Ragovim, četrt ure od Novoga mesta, obstoječe iz hiše, svinjaka, hleva, kleti, pōda, kozolca, verta, šestih njiv, štirih gojzdov in enega travnika, se pod najugodnejšimi pogoji proda ali pa v najem da. Več pové Franc Zupančič, Dolenja Vas št. 6. pošta Št. Peter pri Novem mestu. (167—1)

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v hiši pōleg pokopališča na stari ljubljanski cesti

kovačijo

in obljubujem, da se bom potrudil sl. občinstvu vedno brzo ter z trpežnim in ne predragim delom postreči, za koje se p. n. gg. gospodarjem najuljudneje priporočam.

Tudi iščem v poduk

● **poštenega dečka,** ●

kateri je trdnega zdravja in ima veselje do kovačije.

Franc Bobnar,

kovač v Novem mestu.

(65—1)

Mlin

v Metliki, s šestimi tečaji in šestimi stopami, se v najem odda ali pa proda. Zraven pripada tudi 4 orale njiv in travnikov. (153—2)

Kupci oglasijo naj se v mestni hiši.

Službo vavpta ali majarja

išče izveden mož, kateri je oženjen, v enakej službi, in bi se rad drugam premestil.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom:

Jernej Pavšel,

Volavče št. 18, pošta Novo mesto.

(154—2)

Pes,

velik, črn, ki noč in dan laja, (basist) in na katerem se pridela 2—3 kilogramov volne, proda se v Trebnjem. Tam je sploh žlahtnih in manj žlahtnih psov na izbiro. — Kje, pove lahko vsak Trebanec.

Kdor bi prodal

hišo in posestvo,

katero leži v Kostanjeviški, Križevski ali Šent Jernejski fari, naj naznani

Janez Haisinger-ju,

v Črešnjevcu, pošta Kostanjevica.

(145—3)

Trgovskega pomočnika,

popolnoma izurjenega z železninskim blagom, ter

učenca,

kateri je lepega vedenja in da ima veselje do trgovinske obrti, sprejme takoj

Friderik Skušek,

trgovec v Metliki.

(158—2)

Celo posestvo

na prodaj je iz proste roke v Šmarjeti, ki ima lepo lego, v zdravem kraju in od Toplic kakih 10 minut oddaljeno.

Nadaljna pojasnila razloži Janez Jakše, gostilničar v Kandiji pri Novem Mestu. (148—3)

Carinthia-Lithion vreleci

pri Železni Kapli na Koroškem,

so izvrstna namizna pijača in izborno zdravilo proti vsakovrstnim katarom in raznim boleznim na obistih in mehurji. — Dobi se pri lastništvu na Železni Kapli, pri gosp. Henriku pl. Mattoni-ju na Dunaju, v gosp. Alojziju Černič-evi agenturi v Ljubljani, in pri gg. trgovcih: M. Kastner in P. Lasnik v Ljubljani, F. Dolenc-u v Kranju in Škofji Loki, A. Pinter-ju v Kamniku, A. Pauser-ju ml. v Novem Mestu, P. Petsche-tu v Kočevji in I. Pauser-ju v Ribnici. (93—8)

Kos nadomestilo za bobovo kavo se priporoča
za zdravilnih čustvam, otrokom in bolnikom; Najkakovostnejša, edino strova in ob ceni
najcenejša prava & bobovi kavi je!

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najboljšeji prirodni plod
v celih zrnih,
ki se ne daje posušati.

Se dobi povsod: $\frac{1}{2}$ Kile za 25 kr.

ČASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite
le istovrstno kavo s imenom
"Kathreiner".

Vina bela in črna (24-8)

se dobé vsaki čas pri

Edvardu Rosini v Kandiji st. 2.

poleg Novega Mesta.

Dobro vino

belo, po gl. 15-50, 17.— in 19.—
po 100 litrov, na tukajšno postajo
stavljeno, prodajam v množini nad
50 litrov, ter se priporočam z obi-
lim naročilim

(187-3) **Alojzij Paulin,**
v Trebnjem (Dolenjsko.)

Stanovanje v hiši št. 150 v Novem mestu,
obstoječe iz treh, oziroma petih
sob, je oddati pričetkom sep-
tembra t. l. Zraven je tudi
nekoliko vrta. Rayno tam oddati je tudi šupa za seno.
Oglasila sprejema lastnik hiše, (152-2)

Pristno vipavsko vino,
garantirano nepokvarjeno ter naravno ima v zalogi
po nizki ceni (141-3)

Franc Kastelic v Kandiji.

Steinfeldska pivovarna
bratov Reininghaus, Gradec

zaloga piva v Ljubljani-Šiski
priporoča

uležano marcno in eksportno pivo
v sodčkih in steklenicah.

(Pivo v steklenicah je pasterizovano.) (159-1)